

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

voor de studenten van de UHasselt en de tUL

*Goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de Universiteit Hasselt, juli 2004, juni en juli 2005
Goedgekeurd door het College van Bestuur van de tUL, juli 2004*

INHOUDSTAFEL

I. Begripsbepalingen

II. Studiecontracten

- Artikel II.1 Soorten studiecontracten
- Artikel II.2 Diplomacontract
- Artikel II.3 Creditcontract
- Artikel II.4 Examencontract
- Artikel II.5 Modeltraject en geïndividualiseerd traject
- Artikel II.6 Criteria voor statuut "topsporter"
- Artikel II.7 Wijziging van studiecontract op vraag van een student
- Artikel II.8 Voorwaarden voor studenten met een individueel studietraject om te kunnen inschrijven voor een opleidingsonderdeel en hierover examen te kunnen afleggen.
- Artikel II.9 Voorwaarden waaronder de studenten opleidingsonderdelen kunnen volgen en daarover examens afleggen in een andere opleiding of aan een andere binnen- en buitenlandse instelling voor hoger onderwijs

III. Vrijstellingen

- Artikel III.1 Betekenis van vrijstelling
- Artikel III.2 Creditbewijs
- Artikel III.3 Procedure voor het bekomen van een vrijstelling op basis van een studiebewijs afgeleverd binnen het onderwijs
- Artikel III.4 Behalen van een diploma na het verkrijgen van vrijstellingen

IV. Bijzondere vooropleidingseisen en bijkomende inschrijvingsvoorwaarden voor een bachelorsopleiding

- Artikel IV.1 Toelatingsvoorwaarden met betrekking tot kennis van het Nederlands
- Artikel IV.2 Toelatingsvoorwaarden met betrekking tot de kennis van een andere taal dan het Nederlands
- Artikel IV.3: Algemene voorwaarden voor toelating tot de bachelorsopleiding
- Artikel IV.4 Bijzondere toelatingsvoorwaarden tot de bachelorsopleiding
- Artikel IV.5 Samenstelling toelatingscommissie
- Artikel IV.6 Toelatingsproef bachelor in de toegepaste economische wetenschappen, handelsingenieur en handelsingenieur in de beleidsinformatica
- Artikel IV.7 Toelatingsproef bachelor in de verkeerskunde
- Artikel IV.8 Toelatingsproef bachelor in de wiskunde, fysica, chemie of biologie
- Artikel IV.9 Toelatingsproef bachelor in de informatica
- Artikel IV.10 Toelatingsproef bachelor in de biomedische wetenschappen
- Artikel IV.11 Bijzondere vooropleidingseisen: toelatingsproef arts

V. Algemene toelatingsvoorwaarden tot een mastersopleiding

- Artikel V.1 Algemene toelatingsvoorwaarden voor een academische bachelor tot een Masters-na-Bachelorsopleiding

- Artikel V.2 Algemene toelatingsvoorwaarden voor een professionele bachelor tot een Master-na-Bachelorsopleiding
Artikel V.3 Algemene toelatingsvoorwaarden tot een masters-na-mastersopleiding

VI. Vermeldingen in de studiegids voor een opleiding

- Artikel VI.1 Vermeldingen per opleiding
Artikel VI.2 Vermeldingen per opleidingsonderdeel

VII. De wijze van bepalen van het aantal studiepunten van elk opleidingsonderdeel en de daarbij gehanteerde criteria en normen

VIII. De gedragscode inzake de taalregeling

IX. Behandeling van klachten van studenten

- Artikel IX.1 Ombudspersoon en ombudsdienst
Artikel IX.2 De ombudsfunctie in verband met examens en deliberaties
Artikel IX.3 Samenstelling en werking van evaluatiecommissies in verband met onderwijsverzorging
Artikel IX.4 Opvolging van klachten

X. Beroepsmogelijkheden

- Artikel X.1 Studievoortgangsbeslissingen
Artikel X.2 Betwisting voordat een examen wordt afgenomen
Artikel X.3 Betwisting nadat een examen werd afgenomen
Artikel X.4 Materiële vergissingen vastgesteld vóór een beraadslaging
Artikel X.5 Materiële vergissingen vastgesteld na een beraadslaging
Artikel X.6 Intern beroep tegen een ongunstige studievoortgangsbeslissing
Artikel X.7 Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen

XI. Examens

- Artikel XI.1 Voorwaarden om te kunnen deelnemen aan een examen
Artikel XI.2 Examenperiodes en opnemen van examenkansen
Artikel XI.3 Examens: tijd en plaats
Artikel XI.4 Examenvorm
Artikel XI.5 Duur van een examen
Artikel XI.6 Examenroosters
Artikel XI.7 Aantal examens per opleidingsonderdeel
Artikel XI.8 Examencijfers en deliberatie
Artikel XI.9 Schriftelijke werkstukken
Artikel XI.10 Toekennen van examencijfers
Artikel XI.11 Mededeling van Examencijfers
Artikel XI.12 Verantwoording van Examencijfers
Artikel XI.13 Evaluatie van groepsopdrachten zoals groepsprojecten en groepswerken
Artikel XI.14 Openbaarheid van mondelinge examens
Artikel XI.15 Geldigheidsduur van een creditbewijs
Artikel XI.16 Stage
Artikel XI.17 Masterproef

XII. Fraude

- Artikel XII.1 Definitie fraude

- Artikel XII.2 Constatering van fraude of onregelmatigheid
- Artikel XII.3 Behandeling fraude door de examencommissie
- Artikel XII.4 Sancties in geval van fraude

XIII. DELIBERATIE EN STUDIEVOORTGANG

- Artikel XIII.1 Algemene taken van een examencommissie bij deliberatie
- Artikel XIII.2 Examencommissie van een opleiding
- Artikel XIII.3 Slagen voor een opleiding
- Artikel XIII.4 Examencommissie voor studenten die voor de eerste keer zijn ingeschreven voor een bachelorsopleiding
- Artikel XIII.5 Facultatieve examencommissies: examencommissies per studiejaar
- Artikel XIII.6 Slagen voor het geheel van de opleidingsonderdelen van een studiejaar
- Artikel XIII.7 Graad van verdienste
- Artikel XIII.8 Opschorting deliberatieresultaat
- Artikel XIII.9 Studievoortgangbewaking

XIV. Overgangs- en slotbepalingen

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING VOOR STUDENTEN VAN DE UHASSELT EN DE TUL

Vooraf

In deze tekst wordt met student zowel de mannelijke als vrouwelijke student bedoeld, kan een coördinerende verantwoordelijke, examinator, voorzitter van een examencommissie, ombudspersoon ... zowel mannelijk als vrouwelijk zijn.

I. Begripsbepalingen

Volgende begrippen zijn conform art. 2 van het flexibiliseringsdecreet:

1. afstudeerrichting: een differentiatie in een opleidingsprogramma met een studieomvang van ten minste 30 studiepunten.
2. bekwaamheidsonderzoek: het onderzoek van de competenties van een persoon, voorafgaand aan het afleveren van een bewijs van bekwaamheid.
3. bewijs van bekwaamheid: het bewijs dat een student op grond van EVC's of EVK's de competenties heeft verworven eigen aan:
 - a) het niveau van bachelor in het hoger professioneel onderwijs of het academisch onderwijs, het mastersniveau, of
 - b) een welomschreven opleiding, opleidingsonderdeel of cluster van opleidingsonderdelen. Bedoeld bewijs betreft een document of een registratie.
4. creditbewijs: de erkenning van het feit dat een student blijkens een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Deze erkenning wordt vastgelegd in een document of een registratie. De verworven studiepunten, verbonden aan het betrokken opleidingsonderdeel, worden aangeduid als "credits".
5. deeltijds studietraject: een studietraject dat de student in staat stelt om per academiejaar een studieprogramma te voltooien van ten minste 3 en ten hoogste 53 studiepunten.
6. EVC: een eerder verworven competentie, zijnde het geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes verworven door middel van leerprocessen die niet met een studiebewijs werden bekrachtigd.
7. EVK: een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden.
8. examen: elke evaluatie van de mate waarin een student op grond van zijn studie de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven.
9. opleiding: de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod. Zij wordt bij succesvolle voltooiing bekroond met een diploma.
10. opleidingskenmerken: de profielafbakening van een opleiding, voortvloeiend uit:
 - a) de kwalificatie en/of de specificatie van de graad verleend op het einde van de opleiding, en/of
 - b) de studieomvang van de opleiding, en/of
 - c) de instelling waar de opleiding wordt georganiseerdEen specifieke afstudeerrichting binnen een opleiding kan eveneens als opleidingskenmerk worden aangemerkt.
11. opleidingsonderdeel: een afgebakend geheel van onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten dat gericht is op het verwerven van welomschreven competenties inzake kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes.
12. schakelprogramma: een programma dat kan worden opgelegd aan een student die zich wenst in te schrijven voor een mastersopleiding op grond van een in het professioneel hoger onderwijs uitgereikt bachelorsdiploma. Het schakelprogramma beoogt de in art. 58, §2, 2° van het structuurdecreet van 4 april 2003 beoogde algemene wetenschappelijke competenties en wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis bij te brengen.
13. studieomvang: het aantal studiepunten toegekend aan een opleidingsonderdeel of aan een opleiding.
14. studiepunten: een binnen de Vlaamse Gemeenschap aanvaarde internationale eenheid die overeenstemt met ten minste 25 en ten hoogste 30 uren voorgeschreven onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten en waarmee de studieomvang van elke opleiding of elk opleidingsonderdeel wordt uitgedrukt.
15. studietraject: de wijze waarop de studie wordt geordend.
16. toetredingsovereenkomst: de overeenkomst tussen instellingsbestuur en student bedoeld in artikel II.3 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student.

17. voltijds studietraject: een studietraject dat de student in staat stelt om per academiejaar een studieprogramma te voltooien van ten minste 54 en ten hoogste 66 studiepunten.
18. voorbereidingsprogramma: een programma dat kan worden opgelegd aan een student die niet in het bezit is van een diploma dat op rechtstreekse wijze toelating verleent tot de opleiding waarvoor hij zich wenst in te schrijven.
19. vrijstelling: de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen.

Volgende begrippen zijn conform art. 3 van het structuurdecreet:

1. academiejaar: een periode van één jaar die ten vroegste op 1 september en uiterlijk op 1 oktober begint en eindigt op de dag voor het begin van het volgende academiejaar.
2. kwalificatie: een getuigschrift of diploma uitgereikt na het met goed gevolg voltooien van een formeel opleidings- of scholingstraject.
3. graad: aanduiding van bachelor, master of doctor verleend op het einde van een opleiding c.q. na promotie met de uitreiking van een diploma.
4. masterproef: werkstuk waarmee een mastersopleiding wordt voltooid. Daardoor geeft een student blijk van een analytisch en synthetisch vermogen of van een zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau of van het vermogen tot kunstzinnige schepping. Het werkstuk weerspiegelt de algemeen kritisch-reflecterende ingesteldheid of de onderzoeksingesteldheid van de student.
5. opleidingsprofiel: een geordende opsomming van de specifieke basiscompetenties die binnen een opleiding worden verworven.
6. studiejaar: een studieprogramma van ten minste 54 en ten hoogste 66 studiepunten.

In deze onderwijs- en examenregeling wordt verder verstaan onder:

1. onderwijsperiode: een trimester of semester waarin het onderwijs van een aantal opleidingsonderdelen wordt verzorgd zoals aangegeven in de academische kalender. Na elke onderwijsperiode volgt aansluitend een examenperiode.

II. Studiecontracten

Artikel II.1 Diplomacontract, creditcontract en examencontract

1. Bij de inschrijving kan een student kiezen tussen één van de onderstaande contracten:
 - 1° het diplomacontract aangegaan door het universiteitsbestuur met de student die zich inschrijft met het oog op het behalen van een graad of diploma van een opleiding of die zich inschrijft voor een schakel- of voorbereidingsprogramma;
 - 2° het creditcontract aangegaan door het universiteitsbestuur met de student die zich inschrijft met het oog op het behalen van een creditbewijs voor één of voor meer opleidingsonderdelen;
 - 3° het examencontract aangegaan door het universiteitsbestuur met de student die zich onder de door het universiteitsbestuur bepaalde voorwaarden inschrijft voor het afleggen van examens met het oog op het behalen van:
 - a) een graad of een diploma van een opleiding, of
 - b) een creditbewijs voor één of meer opleidingsonderdelen.
 (flexibiliseringsdecreet: art. 2)
2. De in het eerste lid bedoelde contracten maken onderdeel uit van de toetredingsovereenkomst of worden na de inschrijving gesloten in het raam van de toetredingsovereenkomst. (flexibiliseringsdecreet: art. 25)

Artikel II.2 Diplomacontract (flexibiliseringsdecreet: art. 27)

1. Bij het diplomacontract wordt voor volgende onderwerpen verwezen naar de toepasselijke bepalingen van het onderwijs- en examenreglement:
 - 1° het diploma dat de student wil behalen en de doelstellingen van het opleidingsprogramma zoals bepaald in artikel VI.1.
 - 2° de studieomvang van de opleiding zoals bepaald in artikel VI.1.
 - 3° de opleidingsonderdelen die in het traject moeten of kunnen worden opgenomen en de studieomvang en volgtijdelijkheid van deze opleidingsonderdelen zoals bepaald in artikel VI.1.
 - 4° de tijdsperiode waarop de inschrijving betrekking heeft.

- 5° de voorwaarden voor het behalen van een creditbewijs per opleidingsonderdeel zoals bepaald in artikel III.2.
 - 6° in voorkomend geval de studieomvangvermindering ten gevolge van een vrijstelling(en)
 - 7° het aantal examenkansen per opleidingsonderdeel zoals bepaald in artikel XI.2.
 - 8° de evaluatie- en deliberatieregels zoals bepaald in hoofdstuk XI en hoofdstuk XIII.
 - 9° de mogelijke maatregelen van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel XIII.9.
 - 10° de bindende voorwaarden inzake studievoortgang zoals bepaald in bepaald in artikel XIII.9.
2. Indien een student kan genieten van studieomvangvermindering als gevolg van vrijstelling(en) wordt de omvang van de vermindering op het diplomacontract vermeld.

Artikel II.3 Creditcontract (flexibiliseringsdecreet art. 27)

1. Bij het creditcontract zijn dezelfde regels van toepassing als voor studenten met een diplomacontract. Het creditcontract vermeldt:
- 1° het/de opleidingsonderde(e)l(en) waarvoor de student een inschrijving neemt.
 - 2° de studieomvang per opleidingsonderdeel zoals bepaald in artikel VI.2
 - 3° de toelatingsvereisten voor de inschrijving voor het betrokken opleidingsonderdeel zoals bepaald in artikel II.8.
 - 4° de tijdsperiode waarop de inschrijving betrekking heeft.
 - 5° de voorwaarden voor het behalen van een creditbewijs per opleidingsonderdeel opleidingsonderdeel zoals bepaald in artikel III.2.
 - 6° In voorkomend geval: de verkregen studieomvangvermindering ten gevolge van een vrijstelling(en)
 - 7° het aantal examenkansen zoals bepaald in artikel XI.2.
 - 8° de evaluatieregels zoals bepaald in hoofdstuk XI.
 - 9° de mogelijke maatregelen van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel XIII.9.
 - 10° de bindende voorwaarden in zake studievoortgang zoals bepaald in bepaald in artikel XIII.9.
2. Op vraag van de student kan worden afgeweken van de bepalingen in lid 1. De afwijkende bepalingen maken dan deel uit van het creditcontract.
3. Indien een student kan genieten van studieomvangvermindering als gevolg van vrijstelling(en) wordt de omvang van de vermindering op het attestcontract vermeld.

Artikel II.4 Examencontract

1. Voor studenten met een examencontract zijn de regels vermeld in artikel II.2 van toepassing indien een student inschrijft met het oog op het behalen van een diploma en de regels vermeld in artikel II.3 indien de student inschrijft met het oog op het behalen van een creditbewijs voor één of meer opleidingsonderdelen.
2. Bij het examencontract worden tevens de voorwaarden vermeld waaronder de student mag deelnemen aan onderwijsactiviteiten en mag gebruik maken van onderwijsondersteunende faciliteiten.

Artikel II.5 Modeltraject en geïndividualiseerd traject

1. Een studietraject bepaalt de modaliteiten inzake studieomvang, deliberatie en studievoortgangsbewaking:
- 1° bij wijze van modeltraject voor een groep studenten.
 - 2° bij wijze van geïndividualiseerd traject voor een bepaalde student.
(art. 26 van het flexibiliseringsdecreet)
2. Een geïndividualiseerd traject kan worden toegekend indien een student behoort tot een van volgende groepen.
- 1° Studenten met een modeltraject van 60 studiepunten maar die studieachterstand oplopen
 - 2° Studenten die zich kunnen beroepen op medische, sociale of maatschappelijke aspecten (o.m. voltijds werkenden, topsporters).

- 3° Studenten die op basis van EVC en EVK een groot volume aan vrijstellingen hebben verworven.
3. Een student die een geïndividualiseerd traject wil volgen richt een gemotiveerde aanvraag aan de voorzitter van de examencommissie.
 4. De examencommissie onderzoekt de wenselijkheid van een geïndividualiseerd traject en bepaalt de meer geïndividualiseerde voorwaarden omtrent de opbouw van het studieprogramma, de studieduur, de deliberatieregels en studievoortgangbewaking. Deze elementen maken deel uit van het toetredingscontract. De beslissing wordt ter kennisgeving overgemaakt aan de voorzitter van de onderwijsraad.

Artikel II.6 Criteria voor statuut "topsporter"

Om het statuut van topsporter te verkrijgen dient een student minstens aan één van volgende criteria te voldoen.

1. Op basis van een attest erkend zijn als topsporter of als beloftevolle jongere door één of meerdere van de volgende instanties: BOIC, BLOSO, Vlaams Bureau voor topsport, de desbetreffende nationale of Vlaamse sportfederatie, de nationale trainer van de desbetreffende sporttak.
2. Een attest van de desbetreffende Vlaamse of nationale sportfederatie waaruit blijkt dat de student voldoet aan de normen die vereist zijn voor één van de volgende kampioenschappen voor de desbetreffende sporttak: Europese kampioenschappen, wereldkampioenschappen, Olympische spelen, Universiade, Universitaire wereldkampioenschappen.
3. Een attest van de desbetreffende Vlaamse of nationale sportfederatie waaruit blijkt dat de student geselecteerd is voor een nationale juniore of seniores ploeg.
4. Voor ploegsporten: behoren tot de A- of B-kern van een ploeg die in de hoogste afdeling van een sporttak speelt. Voor voetbal volstaat de tweede afdeling, evenals de UEFA-juniore. Een attest van de club is vereist.

Artikel II.7 Wijziging van studiecontract

1. Na afloop van een semester kan een student de examencommissie vragen om zijn studiecontract zoals bepaald in artikel II.1 te wijzigen. Hij richt zijn aanvraag aan de voorzitter van de examencommissie. Wijziging is maar mogelijk mits gezamenlijk akkoord van de examencommissie en van de student. Bij verandering van studiecontract wordt de inschrijving met de daarbij horende vermeldingen zoals bepaald in de artikelen II.2, II.3 en II.4 aangepast.
2. Tijdens een trimester of semester kan een student de examencommissie van de opleiding vragen de inhoud van een studiecontract te wijzigen. De wijziging kan betrekking hebben op:
1° de overgang van een modeltraject naar een geïndividualiseerd studietraject,
2° een aanpassing van een geïndividualiseerd studietraject,
Bij de aanvraag worden de regels gevolgd zoals bepaald in art. II.5. Wijziging is maar mogelijk mits gezamenlijk akkoord van de examencommissie en van de student.
3. Wijziging van de vermeldingen eigen aan een studiecontract gebeurt door het universiteitsbestuur indien de wijziging betrekking heeft op een modeltraject. (flexibiliseringsdecreet: art. 28)

Artikel II.8 Voorwaarden om te kunnen inschrijven voor een opleidingsonderdeel en hierover examen te kunnen afleggen.

Tenzij in de gevallen waarin de examencommissie een aparte regeling heeft toegestaan is onderstaande regeling van toepassing om te kunnen inschrijven voor een opleidingsonderdeel en hierover examen te kunnen afleggen.

1. De indeling van een opleiding in studiejaren bepaalt de volgtijdelijkheid voor studenten met een modeltraject.

2. Heeft een student tijdens het eerste jaar van inschrijving voor een bachelorsopleiding creditbewijzen van het eerste studiejaar behaald waarvan de omvang tussen de 20 en 40 studiepunten bedraagt dan mag hij die opleidingsonderdelen opnemen van het tweede studiejaar waarvoor hij de begincompetenties heeft bereikt. Hij dient daarvoor de toestemming van de examencommissie te verkrijgen.
3. Heeft een student tijdens het eerste jaar van inschrijving voor een bachelorsopleiding creditbewijzen van het eerste studiejaar behaald met een omvang meer dan 40 studiepunten dan mag hij alle opleidingsonderdelen uit het tweede studiejaar opnemen met inachtnaam van lid 6.
4. Indien een student nog niet alle creditbewijzen heeft behaald van het eerste jaar van een bachelorsopleiding of hiervoor compensatie heeft bekomen in het kader van een deliberatie dan kan hij geen opleidingsonderdelen opnemen van het derde studiejaar van deze bachelorsopleiding.
5. Indien een student nog niet heeft voldaan aan alle voorwaarden voor opleidingsonderdelen van het tweede studiejaar van een bachelorsopleiding of hiervoor compensatie heeft bekomen in het kader van een deliberatie dan kan hij geen opleidingsonderdelen opnemen van een mastersopleiding.
6. De toelating om opleidingsonderdelen te volgen uit een hoger studiejaar ontslaat de student niet van de algemene voorwaarden om aan een examen te kunnen deelnemen zoals aangegeven in artikel XI.1.
7. Een voltijdse student mag per academiejaar maximaal 66 studiepunten opnemen.
8. In uitzonderlijke gevallen kan de examencommissie afwijkingen toestaan van het bepaalde in lid 2, lid 3 en lid 7.

Artikel II.9 Voorwaarden waaronder de studenten opleidingsonderdelen kunnen volgen en daarover examens kunnen afleggen in een andere opleiding of aan een andere binnen- en buitenlandse instelling voor hoger onderwijs

1. Een student kan op gemotiveerde wijze aan de examencommissie voorstellen om opleidingsonderdelen van een programma te vervangen door andere die voorkomen in de programma's van de eigen universiteit of van andere binnenlandse of buitenlandse universiteiten of hogescholen en daarover examens af te leggen.
2. De Examencommissie onderzoekt of op basis van het voorstel van de student het diploma van de opleiding kan worden verleend en gebruikt daarbij volgende criteria.
 - 1° de aansluiting van de doelstellingen van het vervangende opleidingsonderdeel bij de doelstellingen van de opleiding
 - 2° het niveau van het opleidingsonderdeel
 - 3° de studieomvang van het opleidingsonderdeel
3. Bij positief advies kan de student de voorgestelde vervangende opleidingsonderdelen elders volgen en hierover examens afleggen. In dat geval zal de examencommissie tevens aangeven op welke manier de examenresultaten voor de vervangende opleidingsonderdelen zullen worden verrekend in het kader van het behalen van het diploma. Behalve indien de examencommissie anders beslist komt het aantal studiepunten van het vervangende opleidingsonderdeel overeen met het aantal studiepunten van het opleidingsonderdeel dat vervangen wordt.
4. In geval het voorstel betrekking heeft op een andere instelling voor hoger onderwijs volgt een student de instructies van het studentensecretariaat.
5. Om de studentenmobiliteit te bevorderen kan een faculteit op voorstel van een curriculumraad ook zelf initiatieven ter zake nemen. De regeling wordt dan toegevoegd aan het onderwijs- en het examenreglement van de opleiding.

III. Vrijstellingen

Artikel III.1 Betekenis van vrijstelling

1. Een vrijstelling is de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel of een deel ervan examen af te leggen. (flexibiliseringsdecreet: art. 2)
2. De examencommissie verleent vrijstelling op grond van een bewijs van bekwaamheid. (flexibiliseringsdecreet: art. 46)
3. De omvang van een vrijstelling voor een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, wordt, behoudens andersluidende beslissing van het universiteitsbestuur, gelijkgesteld met de studieomvang van dat opleidingsonderdeel, of het deel ervan. De omvang van een vrijstelling wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. (flexibiliseringsdecreet: art. 48 en 49)

Artikel III.2 Creditbewijs

1. Een creditbewijs is de erkenning van het feit dat een student blijkens een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Deze erkenning wordt vastgelegd in een document of een registratie. De verworven studiepunten, verbonden aan het betrokken opleidingsonderdeel, worden aangeduid als "credits". (flexibiliseringsdecreet: art. 2)
2. Een student verkrijgt een creditbewijs voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij geslaagd is. Het geslaagd zijn wordt beoordeeld door de individuele examinerator. (flexibiliseringsdecreet: art. 31, §1)
3. Een student slaagt voor een opleidingsonderdeel wanneer hij ten minste 10 op 20 behaalt, tenzij het instellingsbestuur op grond van de specificiteit van het opleidingsonderdeel een andere, niet numerieke, vorm van resultaatsbepaling heeft vastgelegd. (flexibiliseringsdecreet: art. 31, §1)
4. De voorwaarden waarbij studenten in een studiejaarsysteem geacht worden een creditbewijs te hebben behaald zijn opgenomen onder XIV. Overgangs- en slotbepalingen.
5. Indien een student kan genieten van vrijstelling voor een deel van een opleidingsonderdeel verkrijgt hij een creditbewijs voor dat deel indien hij voor het examen van het resterende deel minimaal 10 op 20 behaalt.

Artikel III.3 Procedure voor het bekomen van een vrijstelling op basis van een studiebewijs afgeleverd binnen het onderwijs

1. Een student die meent, op basis van vroegere studies, aanspraak te kunnen maken op een vrijstelling voor een opleidingsonderdeel of een deel van een opleidingsonderdeel richt zijn aanvraag aan de voorzitter van de examencommissie. In zijn aanvraag geeft de student aan voor welke opleidingsonderdeel of -delen hij vrijstelling wenst te bekomen en voegt ter verantwoording een dossier toe met kopie van eerder behaalde creditbewijzen. De student kan hiervoor beroep doen op de dienst voor studieadvies.
2. De voorzitter van de examencommissie wint het gemotiveerd advies in van de coördinerende verantwoordelijken van de betreffende opleidingsonderdelen.
3. De coördinerende verantwoordelijke beoordeelt aan de hand van het ingediende dossier met eerder behaalde creditbewijzen de overeenstemming tussen het opleidingsonderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd en het vroeger gevolgde opleidingsonderdeel. Bij voldoende overeenstemming formuleert hij het advies vrijstelling te verlenen voor het ganse opleidingsonderdeel. De studieomvang van de verleende vrijstelling is gelijk aan het aantal studiepunten verbonden met dat opleidingsonderdeel. Bij gedeeltelijke overeenstemming kan de coördinerende verantwoordelijke adviseren vrijstelling te verlenen voor een deel van het opleidingsonderdeel. De omvang van een gedeeltelijke vrijstelling wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. De coördinerende verantwoordelijke geeft dan aan voor welk deel van het opleidingsonderdeel de vrijstelling wordt toegestaan.

4. De examencommissie beslist na kennisname van het advies van de coördinerende verantwoordelijke of gehele of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend en maakt zijn gemotiveerde beslissing over aan de om vrijstelling verzoekende student.
De voorzitter van de examencommissie deelt de beslissing ook mee aan het studentensecretariaat en aan het geëigende examensecretariaat. Bij de inschrijving/afsluiting van een studiecontract wordt het aantal studiepunten waarvoor vrijstelling wordt verleend vermeld.
5. De examencommissie houdt een lijst bij van de genomen beslissingen en van de bijbehorende adviezen.
6. Een student kan in beroep gaan tegen de genomen beslissing (zie artikel X.6).

Artikel III.4 Behalen van een diploma na het verkrijgen van vrijstellingen

1. Ten aanzien van een tweede inschrijving voor een bachelors- of mastersopleiding waarvan de student reeds het diploma bezit, geldt de voorwaarde dat de student nog opleidingsonderdelen voor een studieomvang van minstens 30 studiepunten moet volgen. (flexibiliseringsdecreet: artikel 50)
2. Voor andere dan de in lid 1 bedoelde gevallen wordt het nog te behalen aantal studiepunten bepaald door de mate van overeenstemming met de reeds gevolgde opleiding.

IV. Bijzondere vooropleidingseisen en bijkomende inschrijvingsvoorwaarden voor een bachelorsopleiding

Artikel IV.1 Toelatingsvoorwaarden met betrekking tot kennis van het Nederlands

(Flexibiliseringsdecreet: art. 19)

1. Alleen studenten die voldoende kennis hebben van het Nederlands worden toegelaten tot de eerste inschrijving voor een opleiding met het Nederlands als onderwijstaal. De kennis van het Nederlands wordt daarom getoetst.
2. Volgende studenten zijn vrijgesteld van het onderzoek naar een voldoende kennis van het Nederlands:
 - 1° zij die ten minste één leerjaar in het Nederlandstalig secundair onderwijs met vrucht hebben voltooid,
 - 2° zij die geslaagd zijn verklaard voor een opleiding of voor één of meerdere opleidingsonderdelen met een totale studieomvang van ten minste 60 studiepunten in het Nederlandstalig hoger onderwijs.

Artikel IV.2 Toelatingsvoorwaarden met betrekking tot de kennis van een andere taal dan het Nederlands

Indien een opleiding wordt aangeboden in een andere taal dan het Nederlands wordt de toelating tot de eerste inschrijving voor deze opleiding afhankelijk gesteld van een toets van voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal. (flexibiliseringsdecreet: art. 20)

Artikel IV.3: Algemene voorwaarden voor toelating tot de bachelorsopleiding

(Flexibiliseringsdecreet: art. 9)

Voor de inschrijving voor een bachelorsopleiding geldt als algemene toelatingsvoorwaarde:

- 1° het bezit van een diploma van secundair onderwijs,
- 2° een diploma van het hoger onderwijs van één cyclus met volledig leerplan,
- 3° een diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie met uitzondering van het Getuigschrift Pedagogische Bekwaamheid.
- 4° een studiebewijs dat krachtens een wettelijke norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst als gelijkwaardig met één van de voorgaande diploma's wordt erkend.

Artikel IV.4 Bijzondere toelatingsvoorwaarden tot de bachelorsopleiding

1. Wie niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde en 21 jaar is of ouder kan worden toegelaten op basis van een toelatingsonderzoek. Omwille van humanitaire redenen, medische, psychische of sociale redenen kan van de leeftijdsgrens worden afgeweken. Afwijking is ook mogelijk omwille van het algemeen kwalificatieniveau, de verdiensten of competenties van de kandidaat.
2. Wie beschikt over een diploma of getuigschrift behaald in een land buiten de Europese Unie dat toelating verleent tot het academisch onderwijs in dat land, kan worden toegelaten tot de inschrijving voor een bachelorsopleiding mits hij slaagt voor een toelatingsonderzoek.
3. Het toelatingsonderzoek bedoeld in lid 1 en in lid 2 gebeurt door een toelatingscommissie per opleiding die nagaat of de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de kandidaat beantwoorden aan de instroomeisen voor de opleiding. De onderwerpen die deel uitmaken van het toelatingsonderzoek worden per opleiding bepaald en worden opgenomen in de onderwijs- en examenregeling. De onderwerpen worden getoetst op het niveau van het secundair onderwijs.
4. Het verzoek tot toelating wordt voor 1 september respectievelijk 1 december ingediend bij de toelatingscommissie. In uitzonderlijke gevallen kan de toelatingscommissie ook een verzoek dat haar bereikt na deze data in behandeling nemen.
5. De toelatingscommissie beslist voor 1 oktober, respectievelijk 1 januari over het verzoek.
6. De toegelaten kandidaat ontvangt een schriftelijk bewijs van de beslissing waarbij hij wordt toegelaten tot een bepaalde bachelorsopleiding. Kopie van die beslissing wordt ook bezorgd aan het studentensecretariaat en wordt opgenomen in het dossier van de student.

Artikel IV.5 Samenstelling toelatingscommissie

1. Een toelatingscommissie per opleiding is als volgt samengesteld:
 - 1° de voorzitter van de curriculumraad die tevens voorzitter is van de toelatingscommissie
 - 2° twee overige leden met een coördinerende onderwijsopdracht in de opleiding
 - 3° als adviserend lid, tevens secretaris, wordt een studieadviseur voor de opleiding aangesteld
2. De faculteitsraad stelt de toelatingscommissie samen op voorstel van de curriculumraad. Voor elk lid wordt een plaatsvervangend lid aangesteld.
3. De toelatingscommissie kan beroep doen op interne of externe deskundigen.

Artikel IV.6 Toelatingsproef bachelor in de toegepaste economische wetenschappen, handelsingenieur en handelsingenieur in de beleidsinformatica.

Voor iemand die niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde bestaat de toelatingsproef voor de bachelorsopleiding in de toegepaste economische wetenschappen, handelsingenieur en handelsingenieur in de beleidsinformatica uit: wiskunde, Nederlands, Engels, Frans, en informatica op het niveau algemeen secundair onderwijs.

Op aanvraag is een meer gedetailleerde beschrijving van de leerstof beschikbaar.

Artikel IV.7 Toelatingsproef bachelor in de verkeerskunde

Voor iemand die niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde bestaat de toelatingsproef voor de bachelorsopleiding in de verkeerskunde uit: wiskunde, Nederlands, Engels en informatica op het niveau algemeen secundair onderwijs.

Op aanvraag is een meer gedetailleerde beschrijving van de leerstof beschikbaar.

Artikel IV.8 Toelatingsproef bachelor in de wiskunde, fysica, chemie of biologie

Voor iemand die niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde bestaat de toelatingsproef voor de bachelorsopleiding in de wiskunde, fysica, chemie of biologie uit: wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, Nederlands en Engels op het niveau algemeen secundair onderwijs.

Op aanvraag is een meer gedetailleerde beschrijving van de leerstof beschikbaar.

Artikel IV.9 Toelatingsproef bachelor in de informatica

Voor iemand die niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde bestaat de toelatingsproef voor de bachelorsopleiding in de informatica uit: wiskunde, Nederlands en Engels op het niveau algemeen secundair onderwijs.

Op aanvraag is een meer gedetailleerde beschrijving van de leerstof beschikbaar.

Artikel IV.10 Toelatingsproef bachelor in de biomedische wetenschappen

Voor iemand die niet voldoet aan de algemene toelatingsvoorwaarde bestaat de toelatingsproef voor de bachelorsopleiding in de biomedische wetenschappen uit: scheikunde, biologie, fysica, wiskunde, Nederlands en Engels op het niveau algemeen secundair onderwijs.

Op aanvraag is een meer gedetailleerde beschrijving van de leerstof beschikbaar.

Artikel IV.11 Bijzondere vooropleidingseisen: toelatingsproef arts

De toegang tot de bachelorsopleiding arts is decretaal onderworpen aan een toelatingsproef. Enkel wie geslaagd is voor deze toelatingsproef in een bepaald burgerlijk jaar en uiterlijk 31 december van dat burgerlijk jaar in het bezit is van het diploma secundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig of gelijkgesteld studiebewijs kan voor deze bachelorsopleiding inschrijven.

V. Algemene toelatingsvoorwaarden tot een mastersopleiding

Artikel V.1 Algemene toelatingsvoorwaarden voor een academische bachelor tot een masters-na-bachelorsopleiding

1. Als algemene toelatingsvoorwaarde voor een masters-na-bachelorsopleiding geldt het bezit van een diploma van een bachelorsopleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 11)
2. Per masters-na-bachelorsopleiding wordt in de betreffende studiegids vermeld:
 - 1° de academische bachelorsopleidingen die rechtstreeks toegang geven
 - 2° welke afgestudeerden van bachelorsopleidingen met andere opleidingskenmerken ook worden toegelaten na het met succes voltooien van een voorbereidingsprogramma. De inhoud en de studieomvang van het voorbereidingsprogramma worden bepaald in functie van de graad van inhoudelijke verwantschap tussen deze andere bachelorsopleidingen en de bachelorsopleiding vermeldt onder 1°. (flexibiliseringsdecreet: art. 12, §§1 en 2)
Een student kan tegelijk inschrijven voor een voorbereidingsprogramma en voor een mastersopleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 24)

Artikel V.2 Algemene toelatingsvoorwaarden voor een professionele bachelor tot een masters-na-bachelorsopleiding

1. De inschrijving van een afgestudeerde van een bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs voor een mastersopleiding is afhankelijk van de succesvolle voltooiing van een schakelprogramma met een studieomvang van ten minste 45 en ten hoogste 90 studiepunten.. (flexibiliseringsdecreet: art. 13, §1)
Een student kan tegelijk inschrijven voor een schakelprogramma en voor een mastersopleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 23)
2. In de studiegids wordt per mastersopleiding aangegeven welke schakelprogramma's worden aangeboden.
3. Voorafgaand aan de inschrijving kan de examencommissie een bekwaamheidsonderzoek opleggen met de bedoeling na te gaan of de in artikel 58, §2, 2° van het structuurdecreet van 4 april 2003 bedoelde algemene wetenschappelijke competenties en wetenschappelijk-

disciplinaire basiskennis van de academische bachelorsopleiding die rechtstreeks toegang geeft, aanwezig zijn.

4. Op grond van de resultaten van het bekwaamheidsonderzoek kan de studieomvang van een schakelprogramma worden gedifferentieerd of kan de minimale studieomvang van een schakelprogramma worden verminderd tot 30 studiepunten.

Indien het bekwaamheidsonderzoek ook betrekking heeft op EVK's, kan de examencommissie de minimale studieomvang van een schakelprogramma verminderen tot onder 30 studiepunten of de student vrijstellen van de verplichting om een schakelprogramma te volgen in afwijking van lid 1. (flexibiliseringsdecreet: art. 13, §2)

5. Een student kan in beroep gaan tegen de uitspraak van de examencommissie in verband met de inhoud en omvang van het schakelprogramma. (flexibiliseringsdecreet: art. 74)

Artikel V.3 Algemene toelatingsvoorwaarden tot een masters-na-mastersopleiding

1. Bij elke masters-na-mastersopleiding wordt in de studiegids aangegeven welke mastersopleiding met specifieke opleidingskenmerken rechtstreeks toegang geeft. (flexibiliseringsdecreet: art. 18, §§1 en 2)
2. Wie een diploma bezit van een mastersopleiding met andere opleidingskenmerken dan vermeld in het eerste lid kan door de examencommissie worden toegelaten tot de masters-na-mastersopleiding indien hij een voorbereidingsprogramma met succes voltooit. (flexibiliseringsdecreet: art. 18, §2)
Een student kan tegelijk inschrijven voor een voorbereidingsprogramma en voor een masters-na-mastersopleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 24)
De examencommissie kan de inhoud en studieomvang van het voorbereidingsprogramma differentiëren naar gelang van de graad van inhoudelijke verwantschap tussen deze andere mastersopleiding en de in het eerste lid bedoelde mastersopleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 18, §2)
3. Indien de toelating tot een masters-na-mastersopleiding onderworpen is aan een geschiktheidsonderzoek wordt dit in de studiegids vermeld.

VI. Vermeldingen in de studiegids voor een opleiding

Artikel VI.1 Vermeldingen per opleiding (structuurdecreet: art. 77)

Bij elke opleiding hoort een studiegids waarin voor die opleiding ten minste wordt aangegeven:

- 1° de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en desgevallend de specificatie van de graad;
- 2° de inhoud en de doelstellingen van de opleiding, het opleidingsprogramma en de indeling in opleidingsonderdelen;
- 3° in voorkomend geval de afstudeerrichtingen;
- 4° de onderwijstaal gebruikt in de opleiding;
- 5° de studieomvang uitgedrukt in studiepunten;
- 6° de volgtijdelijkheid van de onderscheiden opleidingsonderdelen;
- 7° de voorafgaande opleidingen die toegang geven tot een opleiding en de opleidingen die erop aansluiten;
- 8° de organisatie van de opleiding in de vorm van voltijds of deeltijds onderwijs;
- 9° de organisatie van de opleiding in de vorm van modeltrajecten en geïndividualiseerde trajecten;
- 10° de begin- en eindcompetenties

Artikel VI.2 Vermeldingen per opleidingsonderdeel (structuurdecreet: art. 77)

In de studiegids van de opleiding wordt per opleidingsonderdeel minstens aangegeven:

- 1° de gebruikte onderwijstaal en de toelatingsvoorwaarden met betrekking tot de kennis van de onderwijstaal indien een opleidingsonderdeel wordt aangeboden in een andere taal dan het Nederlands
- 2° de studieomvang uitgedrukt in studiepunten
- 3° de voorwaarden waaronder vrijstellingen worden verleend;
- 4° de begin- en eindcompetenties
- 5° de voorwaarden voor het behalen van een creditbewijs per opleidingsonderdeel.
- 6° het aantal examenkansen per opleidingsonderdeel.
- 7° de specifieke regels van toepassing voor een student met een examencontract indien deze niet deelneemt aan de onderwijsactiviteiten.
- 8° de doelstellingen en het niveau van het opleidingsonderdeel.
- 9° de gegevens betreffende het examen

VII. De wijze van bepalen van het aantal studiepunten van elk opleidingsonderdeel en de daarbij gehanteerde criteria en normen

Binnen het kader van de toegewezen studieomvang streeft een opleiding een aantal competenties na. Het belang dat aan die competenties wordt toegekend weerspiegelt zich in de studietijd die hiervoor wordt begroot. De competenties van een opleiding worden gerealiseerd via de opleidingsonderdelen.

In de context van een opleidingsonderdeel is de studietijd de in uren aangegeven nodige tijd om de aangegeven competenties te bereiken. Daarbij komen 27 uren studietijd overeen met 1 studiepunt. Het aantal studiepunten per opleidingsonderdeel wordt in de studiegids vermeld. Rekening houdend met het aantal onderwijsweken, studie- en examenperiodes wordt van de voltijdse studenten een gemiddelde studiebelasting van circa 45 uren per week verondersteld.

De curriculumraden of onderwijsmanagementteams zullen er op toe zien dat geen te grote afwijkingen optreden in de wekelijkse studiebelasting. De coördinerende verantwoordelijken van elke opleiding zullen dan ook afspraken moeten maken over de opdrachten die in een zelfde periode aan de studenten worden gegeven. De curriculumraden of onderwijsmanagementteams zullen geregeld nagaan of deze afspraken worden nagekomen en zullen via studietijdmetingen de overeenstemming nagaan tussen begrote en reële studietijd. Indien nodig zullen ze voorstellen formuleren om het curriculum in zijn geheel of de inhoud en doelstellingen van bepaalde opleidingsonderdelen aan te passen, dan wel een aanpassing door te voeren van het aantal studiepunten toegekend aan opleidingsonderdelen.

VIII. De gedragscode inzake de taalregeling

1. Algemene bepalingen
 - a. De bestuurstaal van de universiteit is het Nederlands. Met het oog op een vlotte communicatie met anderstalige studenten, academici, diensten of instellingen kan een andere taal worden gebruikt.
 - b. De onderwijstaal aan de universiteit is het Nederlands. Indien nodig of aangewezen kunnen, met inachtnaam van de regelgeving, andere talen worden gebruikt. Waar dit het geval is wordt dit expliciet aangegeven en verantwoord.
 - c. Opleidingsonderdelen die in het Nederlands worden aangeboden worden ook in het Nederlands geëxamineerd.
2. Volgende opleidingsonderdelen worden in elk geval grotendeels of volledig in een andere taal georganiseerd:
 - a. Opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben.
 - b. Opleidingsonderdelen die worden gedoceerd door anderstalige gastprofessoren.
 - c. Opleidingsonderdelen die in onderlinge overeenstemming tussen de student en het universiteitsbestuur worden gevolgd in een instelling voor hoger onderwijs in België of in het buitenland waar een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt.
3. Opleidingsonderdelen die gedeeltelijk in een andere taal worden aangeboden.
In beperkte mate kan voor gedeelten van opleidingsonderdelen een andere taal worden gebruikt wanneer de meerwaarde voor de studenten en de functionaliteit voor de opleiding expliciet worden gemotiveerd.

- a. Conform de decretale bepalingen is voor de bachelorsopleidingen het gebruik van een vreemde taal beperkt tot 10 % van de omvang van het opleidingsprogramma. Voor het bepalen van die grens worden de opleidingsonderdelen bedoeld onder 2.a en 2.c niet meegerekend. De delen van de opleidingsonderdelen die in een andere taal dan het Nederlands worden onderwezen worden vermeld in de studiegids van de opleiding.
- b. In een master-na-bachelorsopleiding wordt het percentage bepaald door de meerwaarde en de functionaliteit. De delen van de opleidingsonderdelen die in een andere taal dan het Nederlands worden onderwezen worden vermeld in de studiegids van de opleiding.

De faculteitsraad zal toezicht houden op voorstellen omtrent het gebruik van een vreemde taal.

De universiteit garandeert bij de aanstelling van haar personeel dat zij beschikken over voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijke internationale standaardtaal. Dit aspect moet worden bewaakt bij de interne kwaliteitsbewaking van de opleiding.

4. In een master-na-mastersopleiding en in een postgraduaatopleiding kan het aantal anderstalige opleidingsonderdelen vrij worden bepaald.

5. Anderstalige opleidingen

- a. De universiteit kan opleidingen zowel op het niveau van master-na-bachelor als op het niveau van master-na-master volledig in een andere taal aanbieden. Voor de opleidingen op het niveau van master-na-bachelor wordt steeds een equivalente opleiding in het Nederlands aangeboden. Op een dergelijke Nederlandstalige equivalente opleiding zijn lid 2 en lid 3 van toepassing.
- b. De universiteit kan ook anderstalige mastersopleidingen aanbieden die specifiek in het kader van het International Course Program van ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen. Voor deze opleidingen moet geen equivalente Nederlandstalige opleiding worden aangeboden.

De opleidingen vermeld onder 5.a en 5.b kunnen zowel door Nederlandstalige als anderstalige studenten worden gevolgd. De examens worden afgelegd in de taal van de opleiding.

IX. Behandeling van klachten van studenten

Artikel IX.1: Ombudspersoon en ombudsdienst

1. Per studiejaar wordt een ombudspersoon aangesteld door de faculteitsraad op advies van de curriculumraadvoorzitter. Studenten kunnen bij de ombudspersoon terecht voor alle betwistingen in verband met onderwijs en examens. Door de ombudspersoon wordt in samenspraak met de voorzitter van de examencommissie gezocht naar een passende oplossing. Indien nodig kan een student zich verder wenden tot de ombudsdienst.
2. De centrale ombudsdienst wordt ingesteld door de onderwijsraad. Deze centrale ombudsdienst heeft een bemiddelende rol bij een geschil tussen een student en één of meer personeelsleden in verband met:
 - 1° de toepassing van de onderwijs- en examenregeling en/of de rechtspositieregeling van de student
 - 2° als onbillijk ervaren handelingen en toestanden.
(decreet rechtspositieregeling art. II. 9)
 De ombudsdienst, per adres rectoraat, onderzoekt elke binnengekomen klacht en neemt de nodige initiatieven om tot een oplossing te komen (zie ook artikel IX.4).
3. De ombudsdienst rapporteert minstens jaarlijks aan de onderwijsraad. Het verslag geeft een overzicht van de klachten en van de genomen maatregelen (oplossingen).

Artikel IX.2 De taak van de ombudspersoon per studiejaar in verband met examens en deliberaties

1. De naam van de ombudspersoon per studiejaar wordt in de studiegids en op het examenrooster vermeld. Op het examenrooster wordt tevens aangegeven waar en wanneer de ombudspersoon te bereiken is.

2. De taak en de hieraan verbonden rechten en plichten van de ombudspersoon in verband met examens zijn:
 - 1° bemiddelen in alle administratief-technische aangelegenheden, bij betwistingen tussen een examinator en student, alsmede naar aanleiding van sociale en morele problemen die hun weerslag kunnen hebben op de evaluatie van de student. De ombudspersoon is niet bevoegd inzake inhoudelijke aspecten van de examens.
 - 2° de ombudspersoon wordt betrokken bij de opstelling van een examenrooster.
3. De taak en de hieraan verbonden rechten en plichten van de ombudspersoon in verband met deliberaties zijn:
 - 1° de ombudspersoon is aanwezig op de beraadslaging om nuttige informatie aan de leden van de examencommissie te verstrekken.
 - 2° de ombudspersoon krijgt bij een beraadslaging hetzelfde dossier als de leden van de examencommissie.
 - 3° de ombudspersoon heeft, zoals elk stemgerechtigd lid, de plicht de gedachtewisselingen die in de examencommissie worden gevoerd, geheim te houden.
 - 4° de ombudspersoon heeft het recht om de stemming te vragen zonder zelf stemgerechtigd te zijn.
 - 5° de leden van de examencommissie hebben de plicht de onschendbaarheid van de ombudspersoon te vrijwaren.
4. Indien de ombudspersoon meewerkt aan de evaluatie van een student waarvoor hij zelf ombudspersoon is, zal de voorzitter van de examencommissie een plaatsvervanger aanstellen als ombudspersoon indien de student hierom verzoekt.

Artikel IX.3 Samenstelling en werking van evaluatiecommissies in verband met onderwijsverzorging

1. De faculteitsraad stelt op voorstel van een curriculumraad per opleiding minstens één evaluatiecommissie in met als taken:
 - 1° het onderzoeken van de onderwijsverzorging per onderwijsperiode
 - 2° het oplossen van acute knelpunten in het onderwijs en dit in overleg met de ombudspersoon van het studiejaar en in samenspraak met de betrokken personeelsleden.
2. De samenstelling van elke evaluatiecommissie wordt bepaald door de curriculumraad van de betrokken opleiding. Elke evaluatiecommissie bestaat minstens uit twee AP-leden, de ombudspersoon, drie studenten en een onderwijskundige. De faculteitsraad bepaalt op voorstel van de curriculumraad hoeveel en welke AP-leden van een evaluatiecommissie deel uitmaken. De AP-leden kunnen verschillen per onderwijsperiode.
3. De curriculumraad of bij delegatie het onderwijsmanagementteam behartigt de goede werking van de evaluatiecommissies, zorgt voor een bevredigende oplossing van de gemelde problemen, zorgt voor terugkoppeling naar de leden van de evaluatiecommissie en brengt jaarlijks verslag uit over haar werking aan de faculteitsraad.
4. De studentenraad duidt de studentenafgevaardigden aan uit de studenten van de opleiding. De studentenafgevaardigden genieten van een passende bescherming.

Artikel IX.4 Opvolging van klachten

1. Klachten die naar het oordeel van een student onvoldoende opvolging krijgen kunnen schriftelijk worden overgemaakt aan de ombudsdienst. De ombudsdienst kan helpen bij het formuleren van een dergelijke klacht. De ombudsdienst zal de student horen en zorgen voor een passende afhandeling van de klacht binnen een redelijke termijn en alleszins binnen de maand.
2. Klachten kunnen worden geformuleerd door een student zelf, door een lid van de studentenraad en door de ombudspersoon van een studiejaar en worden gericht aan de ombudsdienst.

X. Beroepsmogelijkheden

Artikel X.1 Studievoortgangsbeslissingen

1. Een studievoortgangsbeslissing is één van de volgende beslissingen:
 - a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meerdere opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel
 - b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten
 - c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven
 - d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen
 - e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld,
 - f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, zoals vermeld in artikel XIII.9 van deze onderwijs- en examenregeling.
(decreet rechtspositieregeling: art II.1)
2. Een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing aangetast is door een schending van het recht heeft toegang tot een interne beroepsprocedure (zie artikel X.6).
(decreet rechtspositieregeling: art II.13)

Artikel X.2 Betwisting voordat een examen wordt afgenomen

Onregelmatigheden of conflicten tussen een student en een examinator die zich voordoen voordat een examen wordt afgenomen, worden door een van beide partijen zo spoedig mogelijk aan de voorzitter van de examencommissie en aan de ombudspersoon medegedeeld. De voorzitter en de ombudspersoon horen beide partijen afzonderlijk en onafhankelijk van elkaar en bepalen vervolgens, na overleg, zo mogelijk een gezamenlijk standpunt. De voorzitter neemt indien nodig, voorlopige maatregelen om een examen correct te laten verlopen.

Artikel X.3 Betwisting nadat een examen werd afgenomen

1. Een student die van mening is dat zijn examenresultaat negatief werd beïnvloed door een niet correct verlopen examen meldt dit aan de voorzitter van de examencommissie en aan de ombudspersoon. De voorzitter oordeelt of de examencommissie ook buiten de normale voorziene periodes dient bijeengeroepen te worden.
2. De examencommissie in buitengewone vergadering beslist waarna de voorzitter de beslissing onmiddellijk meedeelt aan de student.
3. Een student kan na uitspraak door de examencommissie intern beroep aantekenen. (zie artikel X.6)

Artikel X.4 Materiële vergissingen vastgesteld vóór een beraadslaging

1. Indien een materiële vergissing wordt vastgesteld vóór een beraadslaging deelt de examinator het correcte examencijfer mee aan het betreffende examensecretariaat.
2. Het examensecretariaat bezorgt de student een gecorrigeerde versie van de reeds behaalde examenresultaten.
3. Indien een examinator weigert een materiële vergissing recht te zetten brengt een student de voorzitter van de examencommissie schriftelijk op de hoogte. Indien nodig roept de voorzitter vervolgens de examencommissie samen. Een student dient zijn klacht in binnen een vervaltermijn van tien kalenderdagen nadat hij kennis heeft kunnen nemen van de beslissing.

Artikel X.5 Materiële vergissingen vastgesteld na een beraadslaging

1. Indien een materiële vergissing wordt vermoed of vastgesteld na de beraadslaging moet dit formeel worden gemeld bij de voorzitter van de examencommissie binnen een vervaltermijn

van tien kalenderdagen die ingaat na de dag van proclamatie. (decreet rechtspositieregeling: artikel II.12)

2. Indien de vastgestelde vergissing geen invloed heeft op het behaalde resultaat kunnen de voorzitter en de secretaris van de examencommissie ze herstellen. Zij dienen hierover bij de volgende vergadering van de examencommissie te rapporteren.
3. Indien de vastgestelde vergissing wel invloed kan hebben op het behaalde resultaat, roept de voorzitter de examencommissie zo snel mogelijk samen. In geval van toepassing wordt de examenzittijd voor de betrokken student opnieuw geopend en na beraadslaging wordt de nieuwe beslissing bekend gemaakt, waarna de examenzittijd opnieuw wordt gesloten.
4. De nieuwe beslissing dient binnen de maand na de klacht van de student te worden genomen. Voor vergissingen die worden gemeld tegen het einde van het academiejaar dient de nieuwe beslissing te worden genomen voordat het volgende academiejaar begint.
5. Indien de deliberatie wordt gevolgd door een vakantieperiode kan het moeilijk, zo niet onmogelijk zijn meer dan de helft van het aantal stemgerechtigde leden in vergadering bijeen te brengen. De voorzitter kan dan het schriftelijk advies van de niet aanwezige leden voorleggen. In het belang van de student worden beslissingen genomen hoe groot het aantal aanwezige leden ook mag zijn. Tijdens de eerstvolgende vergadering van de examencommissie wordt gerapporteerd over de nieuwe beslissing.

Artikel X.6 Intern beroep tegen een ongunstige studievoortgangsbeslissing

1. Een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing aangetast is door een schending van het recht kan intern beroep aantekenen. Hij richt daartoe een verzoekschrift, dat ten minste een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat, aan de voorzitter van de examencommissie en aan de voorzitter van de interne beroepscommissie. De interne beroepscommissie wordt aangeduid door de onderwijsraad.
2. Indien de voorzitter van de examencommissie betrokken partij is wordt deze vervangen door het oudste lid van de examencommissie. Indien de voorzitter van de interne beroepscommissie betrokken partij is wordt deze vervangen door de decaan van de faculteit waartoe de opleiding behoort.
3. Het beroep dient te worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen die ingaat:
 - 1° in het geval van een examenbeslissing de dag na de proclamatie.
 - 2° in het geval van een andere studievoortgangsbeslissing de dag nadat de student kennis heeft genomen van de genomen beslissing.(decreet rechtspositieregeling: art. II.13)
4. De student wordt door de interne beroepscommissie gehoord.
5. De interne beroepsprocedure leidt tot:
 - 1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan. Deze beslissing wordt aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van vijftien kalenderdagen die ingaat op de dag na deze waarop het intern beroep is ingesteld.
 - 2° een nieuwe beslissing van de examencommissie, genomen in bijzondere zitting, die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet. De examencommissie bijeen in bijzondere zitting, beraadslaagt geldig indien ten minste de helft van de stemgerechtigde leden aanwezig is. De nieuwe beslissing moet genomen worden binnen een termijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het intern beroep is ingesteld. Bij het verstrijken van deze termijn is de initiële beslissing vatbaar voor beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.(Decreet rechtspositieregeling: art. II.14)
6. Na uitputting van de interne beroepsmogelijkheden kan een student verder beroep instellen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

Artikel X.7 Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen

(decreet rechtspositieregeling: art. II.15)

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen doet als administratief rechtscollege uitspraken over beroepen die worden ingesteld tegen examen(tucht)betwistingen, na uitputting van de interne beroepsprocedure.

XI. EXAMENS

Artikel XI.1 Algemene voorwaarden om te kunnen deelnemen aan een examen

1. Een student kan maar deelnemen aan een examen van een opleidingsonderdeel indien hij via zijn studiecontract is ingeschreven voor dat opleidingsonderdeel. Indien een examen wordt afgelegd zonder geldige inschrijving wordt het behaalde examenresultaat als niet bestaande beschouwd.
2. De toegang tot een examen kan onderworpen zijn aan voorwaarden zoals een aanwezigheidsplicht met betrekking tot praktische onderdelen en/of aan voldoende deelname aan groepsverplichtingen met betrekking tot het onderwijs verbonden aan het opleidingsonderdeel. Elke faculteitsraad zal per opleidingsonderdeel bepalen of de toegang tot een examen verbonden is aan dergelijke voorwaarden en deze desgevallend per opleidingsonderdeel opnemen in de studiegids.
3. De inschrijving voor sommige opleidingsonderdelen kan onderworpen worden aan de voorwaarde dat eerst een voldoende examenresultaat moet worden behaald voor andere opleidingsonderdelen. Indien een dergelijke voorwaarde wordt opgelegd, wordt dit aangegeven in de studiegids.

Artikel XI.2 Examenperiodes en opnemen van examenkansen

1. Een student die is ingeschreven voor een opleidingsonderdeel zal examen afleggen in de examenperiode die onmiddellijk volgt op de periode waarop het onderwijs voor het opleidingsonderdeel wordt afgesloten, tenzij hij zich voor die examenperiode uitschrijft binnen de hiervoor voorziene tijd aangegeven in de academische kalender.
Een identieke regeling is van toepassing indien examen wordt afgenomen van een deel van een opleidingsonderdeel.
2. Een student aan de faculteit Wetenschappen, de faculteit Geneeskunde of de School voor Informatietechnologie die zijn eerste examenkans niet heeft opgenomen conform lid 1, kan zijn eerste examenkans opnemen aan het einde van de laatste onderwijsperiode en in de maand september zoals vastgelegd in de academische kalender. Wanneer een student van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken zal hij zich voor het examen inschrijven.

Een student aan de School voor Levenswetenschappen die zijn eerste examenkans niet heeft opgenomen conform lid 1, kan zijn eerste examenkans slechts opnemen in de maand september zoals vastgelegd in de academische kalender. Wanneer een student van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken zal hij zich voor het examen inschrijven.

Het bestuur van de School voor Levenswetenschappen kan bepalen dat de eerste examenkans eveneens kan opgenomen worden aan het einde van de laatste onderwijsperiode.

Een student aan de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen of het Interfacultair Instituut voor Verkeerskunde, die zijn eerste examenkans niet heeft opgenomen conform lid 1, kan zijn eerste examenkans opnemen aan het einde van de onmiddellijk volgende onderwijsperiode en in de maand september zoals vastgelegd in de academische kalender. Wanneer een student van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken zal hij zich voor het examen inschrijven.

De faculteitsraad oordeelt of de moeilijkheden verbonden aan de praktische organisatie van een dergelijk examen van die aard zijn dat het examen niet kan worden afgenomen. In voorkomend geval wordt dit vermeld in de studiegids."

3. Studenten aan de faculteit Wetenschappen, de School voor Levenswetenschappen, de School voor Informatietechnologie, de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen of het Interfacultair Instituut voor Verkeerskunde kunnen hun tweede examenkans enkel opnemen in de laatste examenperiode (september). Wanneer een student van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken zal hij zich voor het examen inschrijven.

Studenten geneeskunde kunnen hun tweede examenkans opnemen in de laatste of in de voorlaatste examenperiode. Wanneer een student van deze mogelijkheid wenst gebruik te maken zal hij zich voor het examen inschrijven.

4. De examencommissie beoordeelt de voorgelegde gevallen van overmacht waardoor een student niet heeft deelgenomen aan een examen en neemt vervolgens een passende maatregel. (flexibiliseringsdecreet: art. 71, 11°)
5. Voor opleidingsonderdelen voorkomend in het laatste en voorlaatste jaar van een opleiding wordt een examenmogelijkheid voorzien op het einde van de eerste onderwijsperiode ook al is dan geen onderwijs over die opleidingsonderdelen verstrekt. Deze examenmogelijkheid kan alleen worden benut indien de studenten voldoen aan alle voorwaarden om examens te kunnen afleggen en indien ze door het afleggen van deze examens hun opleiding kunnen afronden. Indien een student van deze mogelijkheid wil gebruik maken zal hij zich voor de betreffende examens inschrijven.
6. De faculteitsraad kan op advies van de curriculumraad beslissen dat bepaalde werkvormen worden geëvalueerd buiten de normale examenperiodes vermeld in de academische kalender. Het betreft werkvormen zoals het redigeren van een scriptie en een masterproef, het maken van werkstukken en proefontwerpen, het uitvoeren van onderzoeksopdrachten, het opstellen van seminariewerken, het uitvoeren van praktische oefeningen in laboratoria, het deelnemen aan veldwerk en excursies, het doorlopen van stages.
In de studiegids van de opleiding staat per opleidingsonderdeel vermeld of een dergelijke evaluatie wordt toegepast en op welke manier dit gebeurt. Tevens wordt in de studiegids aangegeven of over een dergelijk opleidingsonderdeel of deel van een opleidingsonderdeel eenmaal of tweemaal wordt geëvalueerd en of ter vervanging van de tweede evaluatie een vervangende opdracht kan worden uitgevoerd.
De faculteitsraad waakt over een evenwichtige spreiding van de genoemde bijzondere examentijdstippen.
7. Voor bijzondere categorieën van studenten kan worden toegestaan dat ze examens afleggen buiten de in de studiegids vermelde examenperiodes.

Artikel XI.3 Examens: tijd en plaats

1. Examens die worden afgelegd buiten de normale examenperiodes en buiten de in artikel XI.2 omschreven toegelaten afwijkingen zijn ongeldig.
2. Alle examens worden afgenomen in een lokaal van de universiteit behoudens:
 - a. gevallen van overmacht, vast te stellen door de voorzitter van de examencommissie.
 - b. examens die met toelating van de faculteitsraad op voorstel van de geëigende curriculumraad op een andere plaats mogen worden afgenomen. In dergelijk geval wordt dit aangegeven in de beschrijving van het opleidingsonderdeel in de studiegids.

Artikel XI.4 Examenvorm

1. De vorm (mondeling, schriftelijk, praktische proef, ...) waarin over een opleidingsonderdeel wordt geëxamineerd wordt bepaald op grond van de te beoordelen bekwaamheid. De faculteitsraad bepaalt geargumenteerde de gevallen waarin kan worden afgeweken.
2. De examenvorm wordt via de studiegids bekend gemaakt.
3. Ontbreekt de informatie over de examenvorm in de studiegids dan mag een student zelf de examenvorm kiezen.

4. Op verzoek van een student kan de examencommissie omwille van lichamelijke of psychische redenen toelating geven het examen op een andere wijze af te leggen dan de in de studiegids vastgelegde vorm. De voorzitter van de examencommissie wint zo nodig advies in alvorens te beslissen.
5. Wanneer een vorm van permanente evaluatie wordt gehanteerd dienen de modaliteiten voor de start van het opleidingsonderdeel aan de studenten te worden medegedeeld.

Artikel XI.5 Duur van een examen

1. Een examen mag maximaal een halve dag (ca. 4 uur) in beslag nemen.
2. Van het bepaalde in lid 1 kan alleen worden afgeweken mits goedkeuring door de faculteitsraad op advies van de curriculumraad.

Artikel XI.6 Examenroosters

1. De volledige en gedetailleerde examenroosters worden bekend gemaakt ten minste vier weken voor het begin van een examenperiode.
2. De examenroosters vermelden de namen van de coördinerende verantwoordelijke, van de voorzitter van de examencommissie en van de ombudspersoon alsook de datum van delibera-tie.
3. De ombudspersoon en in de mate van het mogelijke de studentenvertegenwoordigers worden betrokken bij de definitieve opstelling van de examenroosters.
4. Examinatoren en studenten kunnen niet afwijken van de vastgelegde examenroosters. Een examen kan enkel omwille van zwaarwichtige redenen worden verplaatst. De beslissing hier-over wordt genomen door de voorzitter van de examencommissie in overleg met de ombuds-persoon en met de coördinerende verantwoordelijke die een nieuwe regeling treft.

Artikel XI.7 Aantal examens per opleidingsonderdeel

1. Een student heeft voor ieder opleidingsonderdeel waarvoor hij ingeschreven is, recht op twee examenkansen. (flexibiliseringsdecreet: art. 29)
2. Indien de aard van het opleidingsonderdeel niet toelaat dat tijdens hetzelfde academiejaar tweemaal wordt geëxamineerd, kan het in het eerste lid bedoelde recht niet tijdens hetzelfde academiejaar worden uitgeoefend. In de studiegids is aangegeven voor welke opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen er slechts één examenkans is per academiejaar. (flexibiliseringsdecreet: art. 29)
3. Een opleidingsonderdeel wordt in principe in zijn geheel geëxamineerd. Indien de coördinerende verantwoordelijke van een opleidingsonderdeel van mening is dat een aparte evaluatie over bepaalde onderwijsdelen is aangewezen kan hij de faculteitsraad vragen om aparte evaluaties te mogen organiseren. De faculteitsraad beslist over deze vragen op advies van de curriculumraad. Het advies van de curriculumraad heeft tenminste betrekking op:
 - 1° De omschrijving van de onderwijsactiviteiten
 - 2° Het relatieve aandeel van de onderwijsactiviteiten in het definitieve examencijfer
 - 3° De wijze van evalueren en de tijdstippen van evaluatie
 - 4° De mogelijkheid om het resultaat van de deelbeoordeling voor onderwijsactiviteiten zoals practicum, stage, seminarie, groepswork ook op te nemen in het examencijfer van de tweede examenkans.
 - 5° Het aantal examens bij een volgende examenmogelijkheid
4. In afwijking van bovenstaande kan, wanneer het opleidingsonderdeel "vreemde talen" in de faculteit TEW uit verschillende vreemde talen bestaat, voor elke taal een apart examen worden afgenomen zonder toestemming van de faculteitsraad te moeten vragen.

5. De faculteitsraad kan voor een volledig opleidingsonderdeel ook een vorm van permanente evaluatie goedkeuren. De voorwaarden hiervan worden vastgelegd conform de procedure in lid 3.

Artikel XI.8 Examencijfers en deliberatie

1. Het laatst behaalde examencijfer op een examen voor een opleidingsonderdeel wordt gebruikt voor de deliberatie. Enkel wanneer het eerder behaalde cijfer hoger is en recht gaf op een credit wordt het eerst behaalde examencijfer gebruikt voor de deliberatie.
2. De mogelijkheid een examen te herkansen vervalt wanneer de uitslag definitief werd vastgesteld. Een uitslag is definitief vastgesteld wanneer een student heeft aanvaard dat het betreffende examenresultaat deel uitmaakte van een deliberatie. Bij niet aanvaarding deelt een student zijn beslissing binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen nadat hij kennis heeft genomen van het examenresultaat, schriftelijk mede aan de voorzitter van de examencommissie.

Artikel XII.9 Schriftelijke werkstukken

1. De eisen voor een schriftelijke werkstuk verbonden aan een opleidingsonderdeel zijn vastgelegd in de studiegids.
2. Wanneer een schriftelijke werkstuk niet tijdig wordt ingeleverd wordt dit beschouwd als zijnde niet ingeleverd en ontvangt de student een cijfer nul voor het werkstuk. Wanneer een student om gegronde redenen voorziet dat hij een schriftelijk werkstuk niet tijdig zal kunnen inleveren neemt hij voor de aangegeven vervaldatum contact op met de coördinerende verantwoordelijke.

Artikel XI.10 Toekennen van examencijfers

1. Het examencijfer voor een opleidingsonderdeel wordt vastgelegd door de coördinerende verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel hiertoe aangewezen door het bevoegde departement.
2. Per opleidingsonderdeel kan slechts één coördinerende verantwoordelijke worden aangesteld. Op vraag van de faculteitsraad kan in uitzonderlijke gevallen en mits positief advies van de onderwijsraad van deze regel worden afgeweken. Indien binnen een tUL-opleiding twee coördinatoren worden aangeduid is de coördinator namens de campus Hasselt/Diepenbeek eindverantwoordelijke voor het onderwijs en de examens voor wat betreft de campus Hasselt/Diepenbeek.
3. Behoudens in gevallen van een niet-numerieke resultaatsbepaling kent de coördinerende verantwoordelijke van een opleidingsonderdeel aan een geëxamineerde een examencijfer toe uitgedrukt in een geheel getal met een maximale waarde van 20. (flexibiliseringsdecreet: art. 31)
4. IJkpunten bij het geven van cijfers zijn:
 - 8 of 9 een licht onvoldoende examenresultaat nog net (automatisch)compenseerbaar bij een deliberatie (zie ook artikel XIII.6)
 - 10 een net voldoende cijfer dat recht geeft op een creditbewijs
 - 14 onderscheiding
 - 16 grote onderscheiding
 - 18 grootste onderscheiding
5. Onder toezicht van de examencommissie wordt, indien aangewezen, het resultaat van een examen behaald aan een andere instelling, omgezet in de puntenschaal vermeld in dit artikel.

Artikel XI.11 Mededeling van Examencijfers

1. In geval een examenperiode niet onmiddellijk gevolgd wordt door een deliberatie bezorgen de examinatoren de examencijfers zo spoedig mogelijk en uiterlijk 10 werkdagen na het afnemen

van de examens aan het examensecretariaat, dat vervolgens elke student de door hem in een bepaalde examenperiode behaalde examencijfers zo snel mogelijk schriftelijk mededeelt.

2. Tijdens een examenperiode worden geen examencijfers aan een student medegedeeld.
3. De medegedeelde examencijfers kunnen niet meer worden gewijzigd behalve wanneer sprake is van een geschil of wanneer een materiële vergissing werd begaan.
4. In geval een deliberatie onmiddellijk volgt na een examenperiode delen de examinatoren de examencijfers aan het betreffende examensecretariaat uiterlijk één werkdag voor de deliberatie mee. Het examensecretariaat deelt elke student de door hem behaalde examencijfers ten laatste een week na de deliberatie schriftelijk mee.
5. De examinatoren of door de examencommissie aangewezen personen geven onmiddellijk na de deliberatie toelichting bij de resultaten. Voorrang wordt gegeven aan de niet geslaagden.
6. De examencommissie deelt de studenten tijdig, en alleszins voor de datum van proclamatie mee waar en wanneer de examinatoren beschikbaar zijn voor een nabespreking van een examen en dit onverminderd het inzagerecht.

Artikel XI.12 Verantwoording van Examencijfers

1. Elke student mag na het bekend maken van het resultaat van een schriftelijk examen zijn examenkopij inkijken en de examinerator om toelichting vragen. Bij een schriftelijk examen wordt op een voldoende transparante manier aangegeven hoe de examencijfers tot stand zullen komen. De examinerator zal het antwoord op elke vraag apart quoteren. Het totale resultaat op een examen is echter niet per definitie gelijk aan de som van het aantal behaalde punten per vraag.
2. Ook na afloop van een mondeling examen kan een student de examinerator om toelichting vragen.
3. Schriftelijke examens dienen door de examinerator minstens tot drie maanden na de deliberatie te worden bewaard. Voor examens waarvoor een student een klacht heeft ingediend of waarover de examencommissie in bijzondere zitting heeft vergaderd dient de examenkopij gedurende vijf jaar te worden bewaard.

Artikel XI.13 Evaluatie van groepsopdrachten zoals groepsprojecten en groepswerken

1. Indien een groepsopdracht in de evaluatie van een opleidingsonderdeel wordt betrokken worden van te voren de gestelde eisen alsook de criteria voor beoordeling globaal medegedeeld via de studiegids. Waar nodig wordt meer gedetailleerde informatie gegeven over elementen als de fasering van de opdracht, de rollen van de groepsleden, de mate waarin verplichte aanwezigheid van de groepsleden is vereist en de te verwachten bijdrage van de leden van het onderwijsteam. Tevens wordt aangegeven welke maatregelen van toepassing zijn in geval een student niet voldoet aan de opgegeven verplichtingen. De studiegids kan voor de meer gedetailleerde gegevens verwijzen naar bijkomende toelichting opgenomen in de studieleidraad bij het opleidingsonderdeel.
2. Indien per groep studenten een groepsbegeleider wordt toegewezen zal deze de studenten op procesmatige en eventueel ook op inhoudelijke wijze begeleiden. De begeleider rapporteert geregeld aan het onderwijsteam en zorgt voor onmiddellijke terugkoppeling naar de studenten. Voor de start van de groepsopdracht worden overlegmomenten vastgelegd. De groepsbegeleider noteert de aanwezigheid van de diverse groepsleden.
3. Iedere groepsopdracht wordt na afloop beoordeeld aan de hand van de aspecten en criteria conform het eerste lid. De coördinerende verantwoordelijke stelt het resultaat voor de groepsopdracht vast. De coördinerende verantwoordelijke kan differentiëren en gemotiveerd een individueel resultaat toekennen verschillend van het groepsresultaat.
4. Indien een groepsopdracht deel is van het examen van een opleidingsonderdeel zal het gewicht van het projectresultaat in het examencijfer voor het opleidingsonderdeel vermeld worden in de studiegids.

Artikel XI.14 Openbaarheid van mondelinge examens

1. Een student, de ombudspersoon, de voorzitter van de examencommissie of de examiner zelf kan vragen dat een waarnemer een mondeling examen bijwoont. Deze waarnemer mag op geen enkele manier het verloop van het examen beïnvloeden.
2. Een examiner kan zich laten bijstaan door een lid van het academische personeel. De examiner blijft verantwoordelijk voor het eindcijfer.

Artikel XI.15 Geldigheidsduur van een creditbewijs

1. Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar het creditbewijs werd behaald. (flexibiliseringsdecreet: art. 31, §3)
2. Wanneer ten minste 5 kalenderjaren zijn verstreken sedert het behalen van het creditbewijs kan de examencommissie een actualiseringsprogramma opleggen om het diploma van een opleiding te kunnen behalen. De termijn van 5 kalenderjaren wordt berekend vanaf de eerste dag van de maand oktober die volgt op de maand waarin het creditbewijs werd behaald. (flexibiliseringsdecreet: art. 31, §3).
3. Indien een actualiseringsprogramma wordt opgelegd wordt dit uitdrukkelijk door de examencommissie gemotiveerd. De student kan in beroep gaan tegen de beslissing van de examencommissie. (flexibiliseringsdecreet: art. 74)
4. Om het diploma te kunnen behalen verbonden aan de opleiding dient de student te slagen voor het geactualiseerde deel.
5. Het examencijfer voor het bepalen van de graad van verdienste is de gewogen combinatie van het examencijfer behaald voor het vrijgestelde deel en het examencijfer behaald voor het geactualiseerde deel en herleid naar een 20-puntenschaal. Het examencijfer voor het vrijgestelde deel is het reeds behaalde examencijfer voor het opleidingsonderdeel.

Artikel XI.16 Stage

Het stagereglement wordt vermeld bij de gegevens per opleiding.

Artikel XII.17 Masterproef/Eindverhandeling

Het reglement i.v.m. de masterproef/eindverhandeling wordt vermeld bij de gegevens per opleiding.

XII. Fraude

Artikel XII.1 Definitie fraude

1. Onder fraude en/of onregelmatigheid in het kader van een examen vallen in elk geval alle handelen of nalaten van een student, waardoor het vormen van een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van een student dan wel van een andere student geheel of gedeeltelijk onmogelijk is. Daardoor wordt onder fraude ook verstaan het geheel of gedeeltelijk overschrijven van antwoorden bij praktische opdrachten zoals masterproeven of projecten alsook het gebruik maken van andermans opzet daarvoor.
2. Onder fraude en/of onregelmatigheid wordt ook verstaan poging tot fraude en/of onregelmatigheid.

Artikel XII.2 Constatering van fraude of onregelmatigheid

1. Indien een onregelmatigheid/fraude wordt geconstateerd tijdens een examen stelt de surveillant of examiner de student op de hoogte van de geconstateerde mogelijke onregelmatigheid. Eventuele hulpmiddelen die de student ten onrechte voor gebruik beschikbaar heeft gehad worden in beslag genomen samen met de reeds beantwoorde vragen van het examen. De student kan verder deelnemen aan het examen, tenzij de examiner of surveillant anders beslist. De examiner of surveillant noteert de relevante gegevens en maakt deze zo snel mogelijk over aan de voorzitter van de examencommissie samen met het eventueel in beslag genomen hulpmiddelen. De ombudspersoon ontvangt kopie van het verslag en heeft inzage in de in beslag genomen hulpmiddelen.
2. Indien de onregelmatigheid/fraude wordt geconstateerd tijdens of na de correctie van een examen of praktische opdrachten zoals eindverhandelingen of projecten stelt de examiner de voorzitter van de examencommissie en de ombudspersoon onverwijld schriftelijk op de hoogte van de mogelijke onregelmatigheid en voegt de relevante stukken toe. De Examencommissie stelt de student op de hoogte van de geconstateerde mogelijke onregelmatigheid.
3. In afwachting van de behandeling door de examencommissie kan de student verder deelnemen aan de examens afgenomen in dezelfde examenperiode.

Artikel XII.3 Behandeling fraude door de examencommissie

1. De voorzitter van de examencommissie en de ombudspersoon horen zo snel mogelijk de examiner/surveillant en de student afzonderlijk en onafhankelijk van elkaar over de gemelde feiten en maken hierover een schriftelijk verslag ten behoeve van de examencommissie. De student wordt gevraagd het verslag ter kennisname te ondertekenen. Hij ontvangt hiervan kopie. Het schriftelijk verslag van de examiner/surveillant wordt toegevoegd. De student heeft inzage in het volledige dossier.
2. De student die dit wenst wordt door de examencommissie van het studiejaar gehoord binnen een redelijke termijn. Hij kan zich laten bijstaan door een raadsman.
3. De examencommissie beslist of al dan niet sprake is van fraude/onregelmatigheid.
4. De ganse procedure dient zo snel mogelijk en alleszins voor een deliberatie te worden afgehandeld.
5. De student wordt zo spoedig mogelijk en schriftelijk van de beslissing van de examencommissie op de hoogte gesteld. Hij zal worden gewezen op de mogelijkheid intern beroep in te stellen.
6. De examencommissie notuleert in een verslag een duidelijke omschrijving van de ten laste gelegde feiten, het gegeven dat de student is gehoord, de vaststelling van welke feiten als bewezen moeten worden beschouwd, alsook de eindbeslissing en de eventueel getroffen sancties. Het verslag wordt bewaard in het dossier van de student. De bewijsstukken moeten worden bewaard.
7. Indien de examencommissie van oordeel is dat fraude/onregelmatigheid niet vaststaat kan de student vragen een nieuw examen te mogen afleggen.

Artikel XII.4 Sancties in geval van fraude/onregelmatigheid

1. De examencommissie kan volgende sancties opleggen of een combinatie ervan:
 - 1° het ongeldig verklaren van het examen of van de praktische proef waarbij de student het aantal examenkansen behoudt
 - 2° het geven van het cijfer '0' of van geen examencijfer voor het examen of de praktische proef
 - 3° het bepalen dat de student in hetzelfde academiejaar geen herkansingsmogelijkheid meer heeft voor het betreffende examen of de praktische proef
 - 4° het nietig verklaren van alle examencijfers behaald in dezelfde examenperiode als waar de fraude werd geconstateerd
 - 5° het uitsluiten van de student van deelname aan één of meer volgende examenperiodes tijdens hetzelfde academiejaar

2. De Examencommissie kan haar beslissing en de daaraan ten grondslag liggende feiten en omstandigheden openbaar maken.
3. In geval van zeer zware fraude of herhaalde fraude kan de examencommissie aan de rector voorstellen om een bijkomende tuchtmaatregel te treffen.

XIII. Deliberatie, examencommissies en studievoortgang

Artikel XIII.1 Algemene taken van een examencommissie bij deliberatie

Bij elke deliberatie zal de examencommissie een aantal kwaliteitsaspecten met betrekking tot de examens bespreken. Het overzicht van de examencijfers per opleidingsonderdeel en het totaaloverzicht voor alle opleidingsonderdelen samen zijn elementen die vast in deze bespreking moeten voorkomen.

Artikel XIII.2 Examencommissie van een opleiding

1. De examencommissie voor een opleiding bestaat uit alle coördinerende verantwoordelijken die een student gedurende de betrokken periode beoordeelden. (flexibiliseringsdecreet: art. 37)
2. Een coördinerende verantwoordelijke voor één of meer opleidingsonderdelen kan zich bij de stemming laten vervangen door ten hoogste één co-titularis. Deze co-titularis moet hebben medegewerkt bij de evaluatie van minstens één opleidingsonderdeel.
3. Deze examencommissie heeft volgende bevoegdheden (flexibiliseringsdecreet: art. 32, §2):
 - 1° het verklaren dat de student al dan niet geslaagd is voor het geheel van de opleiding;
 - 2° het bepalen van de opleidingsonderdelen die desgevallend moeten worden hernomen met het oog op het behalen van een diploma;
 - 3° het vaststellen van de graad van verdienste waarmee het diploma wordt toegekend.
4. De examencommissie zal haar bevoegdheden uitoefenen wanneer een student in aanmerking komt om te slagen voor een opleiding.
5. De examencommissie neemt slechts bindende beslissingen ten aanzien van een student zo ten minste de helft van de leden van het academisch personeel die de student gedurende de betrokken periode beoordeelden, aanwezig is. (flexibiliseringsdecreet: art. 37)

Artikel XIII.3 Slagen voor een opleiding

1. Een student die voor het geheel van de opleiding aan de gestelde voorwaarden voldoet is geregistreerd voor de deliberatie (flexibiliseringsdecreet art. 32, §1).
2. Een student wordt geslaagd verklaard voor een opleiding indien hij alle examens die horen bij het opleidingsprogramma heeft afgelegd en op grond van het feit dat:
 - 1° alle examens geleid hebben tot een creditbewijs, of,
 - 2° de examencommissie op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. (flexibiliseringsdecreet: art. 33, §1)Een student is in ieder geval geslaagd voor een opleiding wanneer hij geslaagd is verklaard voor elk studiejaar van de opleiding.

Het globale resultaat van de deliberatie wordt in openbare zitting door de voorzitter van de examencommissie bekend gemaakt.

3. Indien een student geslaagd wordt verklaard voor een opleiding verwerft hij de graad of het diploma verbonden aan die opleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 33, §1)

4. Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard voor een opleiding, betekent niet dat hij een creditbewijs ontvangt voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd. (flexibiliseringsdecreet: art. 33, §2)

Artikel XIII.4 Examencommissie voor studenten die voor de eerste keer zijn ingeschreven voor een bachelorsopleiding

1. De examencommissie voor het eerste academiejaar van een bachelorsopleiding, voor wat betreft studenten die zich voor het eerst voor een bachelorsopleiding inschrijven, bestaat uit alle coördinerende verantwoordelijken die de student gedurende de betrokken periode beoordeelde. (flexibiliseringsdecreet: art. 37)
2. Deze examencommissie heeft de bevoegdheid op grond van de examenresultaten een niet-bindend studieadvies uit te brengen over alle studenten voor het eerst ingeschreven zijn voor de opleiding ongeacht het aantal afgelegde examens. . (flexibiliseringsdecreet: art. 34, 5°)
3. De examencommissie komt minstens drie keer per academiejaar samen: aan het einde van het eerste semester, in juli en in september.

Artikel XIII.5 Facultatieve examencommissies: examencommissies per studiejaar

1. Voor elk studiejaar wordt een examencommissie ingesteld met volgende bevoegdheden:
 - 1° het verklaren dat de student al dan niet geslaagd is voor het geheel van de betrokken opleidingsonderdelen;
 - 2° het bepalen van de opleidingsonderdelen die moeten worden hernomen met het oog op het later behalen van een diploma;
 - 3° het uitbrengen van een niet-bindend studieadvies op grond van de examenresultaten; (flexibiliseringsdecreet: art. 35, §2)
 - 4° het definitief vaststellen van de examenresultaten in geval van fraude.
2. Een examencommissie per studiejaar kan één of meerdere keren per academiejaar delibereren over het geheel van de opleidingsonderdelen dat door een groep studenten tijdens de betrokken periode werd gevolgd, voor zover de studenten gebonden zijn door:
 - 1° een diplomacontract, of
 - 2° een examencontract met het oog op het behalen van een graad of een diploma van een opleiding. (flexibiliseringsdecreet: art. 35, §1)
3. Een examencommissie neemt slechts bindende beslissingen ten aanzien van een student zo ten minste de helft van de coördinerende verantwoordelijken die de student gedurende de betrokken periode beoordeelden, aanwezig is. (flexibiliseringsdecreet: art. 37)

Artikel XIII.6 Slagen voor het geheel van de opleidingsonderdelen van een studiejaar

1. Een student die voor het geheel van een studiejaar aan de gestelde voorwaarden voldoet is geregistreerd bij de examencommissie van het studiejaar.
2. De examencommissie verklaart een student geslaagd voor een studiejaar indien hij alle examens die horen bij het betrokken deel van het opleidingsprogramma heeft afgelegd en op grond van het feit dat:
 - 1° alle examens hebben geleid tot een creditbewijs, of,
 - 2° de examencommissie op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het betrokken deel van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. (flexibiliseringsdecreet: art. 36)Het globale resultaat van de deliberatie wordt in openbare zitting door de voorzitter van de examencommissie bekend gemaakt.
3. Bij het beoordelen van lid 2, 2° leiden volgende compensatieregels automatisch tot slagen. De automatische compensatieregels hebben betrekking op onvoldoende examenresultaten behaald in hetzelfde academiejaar als het academiejaar waarin de deliberatie plaatsvindt:

- 1° Eén onvoldoende cijfer, gelijk aan 8 of 9, wordt gecompenseerd indien het totaal gewogen percentage minstens 56 % bedraagt.
- 2° Twee onvoldoende cijfers, gelijk aan 9, worden gecompenseerd indien het totaal gewogen percentage minstens 58 % bedraagt.
- 3° Twee onvoldoende cijfers, eenmaal 8 en eenmaal 9, worden gecompenseerd indien het totaal gewogen percentage minstens 60 % bedraagt.
- 4° Om het gewogen percentage te berekenen wordt de som gemaakt van de producten van het examencijfer per opleidingsonderdeel en het aantal studiepunten toegekend aan het opleidingsonderdeel waarna de som wordt herleid op 100.
- 5° Bij het berekenen van het gewogen percentage wordt indien het eerste cijfer na de komma minstens 5 is afgerond naar boven; in andere gevallen wordt afgerond naar beneden.

Op overzichten van examenresultaten worden percentages alleen uitgedrukt in gehele getallen.

De examencommissie van de opleiding kan bijkomende compensatieregels toepassen.

In afwijking van het hierboven vermelde kunnen opleidingsonderdelen door een beslissing van de faculteitsraad uitgesloten worden van de automatische compensatieregeling. Dit dient te worden aangegeven in de studiegids. Toepassing van de automatische compensatieregels gebeurt dan enkel wanneer een voldoende examencijfer voor een dergelijk opleidingsonderdeel behaald is.

4. Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd. (flexibiliseringsdecreet: art. 36)
5. Indien een student door toepassing van compensatieregels geslaagd werd verklaard betekent dit dat het onvoldoende examenresultaat geen bezwaar vormt voor het behalen van het diploma.
6. In geval een student heeft kunnen genieten van vrijstellingen wordt bij de berekening van het percentage het gemiddelde gewogen cijfer gebruikt behaald op de afgelegde examens in de opleiding aan onze universiteit.

Artikel XIII.7 Graad van verdienste

1. Indien een examencommissie een student geslaagd verklaart voor een studiejaar wordt een graad van verdienste toegekend volgens onderstaande regels.
 - 1° Onderscheiding vanaf een gewogen gemiddelde van 68 %
 - 2° Grote onderscheiding vanaf een gewogen gemiddelde van 78 %
 - 3° Grootste onderscheiding vanaf een gewogen gemiddelde van 85 %.
 Bij het berekenen van het gewogen percentage wordt dezelfde afrondingsregel gebruikt als aangegeven bij de voorwaarden tot slagen.
 De graad van verdienste wordt in openbare zitting door de voorzitter van de examencommissie bekend gemaakt.
2. Op overzichten van examenresultaten wordt het gewogen gemiddelde alleen uitgedrukt in gehele getallen.
3. De graad van verdienste voor een bachelorsopleiding wordt toegekend op basis van alle examenresultaten behaald in de opleiding. Bij de berekening van het totaal gewogen percentage worden de volgende gewichtsfactoren gebruikt:
 - 1° 1/6 voor het gewogen gemiddelde behaald in het eerste bachelorsjaar
 - 2° 2/6 voor het gewogen gemiddelde behaald in het tweede bachelorsjaar
 - 3° 3/6 voor het gewogen gemiddelde behaald in het derde bachelorsjaar.
4. De graad van verdienste voor een mastersopleiding wordt toegekend op basis van alle examenresultaten behaald in de opleiding. Indien de mastersopleiding uit meer dan één studiejaar bestaat heeft het gewogen gemiddelde per studiejaar hetzelfde gewicht.
5. Voor studenten die genieten van vrijstellingen wordt de graad van verdienste enkel bepaald op basis van de studiepunten behaald in de opleiding zonder rekening te houden met de studiepunten verbonden aan de vrijstellingen. Er wordt slechts een graad van verdienste uitgereikt

voor een bachelorsstudiejaar of -opleiding indien een student minimaal de helft van het totaal aantal studiepunten in de bachelorsopleiding heeft verworven door er examen over af te leggen. Voor een mastersopleiding is er geen benedengrens voor wat het totaal aantal studiepunten betreft.

Bij de inschrijving wordt aangegeven of het op te nemen vakkenpakket beantwoordt aan de voorwaarden om een graad te kunnen toekennen.

6. De examencommissie van een opleiding kan oordelen dat de loutere toepassing van de regels leidt tot onbillijkheden. In dergelijke gevallen kan zij de regels versoepelen maar niet verstrengen. Geldige beslissingen zijn slechts mogelijk indien meer dan de helft van de leden aanwezig is.

Artikel XIII.8 Opschorting deliberatieresultaat

1. Nadat een examencommissie per studiejaar een beslissing heeft genomen wordt een student via een openbare proclamatie op de hoogte gebracht van het jaarresultaat.
2. Indien een student zijn studiejaarresultaat wil opschorten om een beter resultaat te behalen op één of meer examens, deelt hij dit mee aan de voorzitter van de examencommissie binnen een termijn van 30 kalenderdagen na de openbare proclamatie.

Artikel XIII.9 Studievoortgangbewaking (flexibiliseringsdecreet: art. 52)

1. Bindende voorwaarden voor inschrijving kunnen worden opgelegd aan een student die reeds tweemaal ingeschreven was voor een opleidingsonderdeel aan een hogeschool of universiteit zonder dat hij daarvoor een creditattest heeft behaald of hiervoor geen compensatie heeft verkregen als gevolg van een deliberatie.

De bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden. De examencommissie kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie ook al is dergelijke examencommissie niet op algemene wijze voorgeschreven.

Indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving werden opgelegd of indien uit het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren wordt de inschrijving van de student geweigerd.

2. Aan een onder diplomacontract ingeschreven student, die de graad of het diploma van de betrokken opleiding nog niet heeft behaald na verloop van een bepaalde termijn worden bindende voorwaarden voor inschrijving opgelegd. De termijn wordt berekend als volgt.

1° indien de student het studietraject voltijds heeft aangevat :

- wordt voor de eerste en tweede schijf van 60 studiepunten telkens 2 academiejaren gerekend,
- wordt voor de derde schijf en desgevallend volgende schijven van 60 studiepunten telkens 1 academiejaar gerekend;

2° indien de student het studietraject deeltijds heeft aangevat:

- wordt voor de eerste en tweede schijf van 60 studiepunten telkens 3 academiejaren gerekend,
- wordt voor de derde schijf en desgevallend volgende schijven van 60 studiepunten telkens 2 academiejaren gerekend.

In uitzonderlijke omstandigheden waarin gegronde redenen voorhanden zijn om aan te nemen dat het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking overbodig is, kan de examencommissie de inschrijving weigeren.

3. De student kan op gemotiveerde wijze intern beroep aantekenen conform artikel X.6.

XIV Overgangs- en slotbepalingen

1. Studenten die gestart zijn in het op de vooravond van de inwerkingtreding van dit decreet van toepassing zijnde studiejaarsysteem worden van rechtswege geacht een diplomacontract te hebben gesloten, behoudens in het geval zij uitdrukkelijk kiezen voor het afsluiten van een examencontract. Zij worden geacht een creditbewijs te hebben behaald voor de opleidingsonderdelen waarvoor binnen het studiejaarsysteem examens werden afgelegd en waarvoor zij geslaagd zijn verklaard.
(flexibiliseringsdecreet: art. 96)
2. Studenten die binnen de universiteit overstappen van een opleiding naar een bachelors- of mastersopleiding die haar vervangt verkrijgen vrijstellingen op basis van een equivalentielijst indien ze voldoen aan de voorwaarden vermeld in lid 1. De equivalentielijst is opgenomen in de studiegids.
Voor het bepalen van de graad van verdienste worden de eerder behaalde examencijfers beschouwd als zijnde behaald in de bachelors- of mastersopleiding.
3. Indien een student kan genieten van vrijstelling voor een deel van een opleidingsonderdeel:
 - a. verkrijgt hij een creditbewijs voor het opleidingsonderdeel indien hij voor het gewogen examenresultaat minimaal 10 op 20 behaalt.
 - b. wordt voor het toepassen van de compensatieregels zoals bepaald in artikel XIII.6 en voor het berekenen van de graad van verdienste zoals bepaald in artikel XIII.7 het gewogen examenresultaat gebruikt.
Het gewogen examenresultaat is het resultaat op 20 van volgend quotiënt: de som van het eerder behaalde examenresultaat vermenigvuldigd met het aantal studiepunten waarvoor vrijstelling wordt toegekend en van het examenresultaat op het overige deel vermenigvuldigd met het overeenkomstig aantal studiepunten, gedeeld door het totaal aantal studiepunten verbonden met het volledige opleidingsonderdeel.
4. Eerder in de tUL behaalde examencijfers worden omgezet naar de puntenschaal van deze OER. Bij de omzetting wordt de betekenis van de reeds behaalde examencijfers behouden. Dit betekent concreet:
 - Een eerder behaald cijfer vanaf 6/10 was een voldoende cijfer en geeft recht op een credit. De cijfers op de 20-puntenschaal zijn het dubbele van deze op de 10-puntenschaal.
 - Een eerder behaald cijfer gelijk aan 5/10 was een compenseerbaar cijfer. Als overgangsmaatregel moet het betreffende examen niet worden hernomen in 2004-2005 om te kunnen genieten van automatische compensatie. Op de 20-puntenschaal wordt 5/10 omgezet in 9/20.
 - Een eerder behaald cijfer kleiner dan 5/10 was een niet compenseerbaar cijfer. Het betreffende examen is te hernemen. Wil de student kunnen genieten van automatische compensatie dan zal hij alle examencijfers waarvoor hij minder dan 5/10 heeft behaald moeten hernemen. Voor cijfers kleiner dan 5/10 wordt in principe het cijfer ook vermenigvuldigd met 2. Uitzondering wordt gemaakt voor 4/10 die gelijk gesteld wordt met een niet automatisch compenseerbaar cijfer en gelijkgesteld wordt met 7/20.
5. Voor alle situaties die niet in deze onderwijs- en examenregeling zijn voorzien beslist de examencommissie van de opleiding overeenkomstig de geest van het flexibiliseringsdecreet en van deze regeling.